א ומיי׳ פ״ז מהל׳ קרבן

פסח הלי א ופ"ד מהלי ביאת מקדש הלי יבן: ה ב מיי פ"ג מהלכות

:סמג עשין קעד ולאוין דש

בו ג מייי

ביחת מקדש הל' ח

וופ"ז מהלכות בית

ופין מאכטע ביע הבחירה הלי טון: ד מיי פ"ג מהלי ביאת

מקדש הלכה ב:

מוסף רש"י

פסח הבא בטומאה.

שנטמאו רוב לבור במת

ועשו פסח נטומחה ובכורות לג.). לא יאכלו

ממנו זבים וזבות נדות

טמאי מתים (שם) דכי

אישחראי נוומאה בזבור

דכתיב איש כי יהיה טמא

לנפש וגו' ועלה דרשינן איש נדחה לפסח שני ואין לבור נדחין אלא

עושין בטומאה (כריתות י.) אבל גבי זיבה אף לבור

נלחין (לקמן צה:). למחנה

לויה. והוא במדבר חניית

הלויים סביב למשכן, בבית

עולמים הר הבית (זבחים

לפנים מו החלעים מחנה

שכינה. והלוים יחנו סביב

למשכן העדות (במדבר א)

זה מחנה לויה, והדגלים ג'

טמו רמחוצחו

פ"ג מהלכות

שם הלכה ד

םז.

הבתוב נתקו לעשה. פי׳ נקו׳ דכתיב כל ימי אשר הנגע נו

משמע דניתוק לאו הוא כל ימיו בדד ישב שאם עבר

ריב"א דלא דמי דלא יוכל לשלחה כל

ימיו משמע דליכא לאו אלא כשמשלחה

כל ימיו אבל הכא לא משמע מקרא

הכי ואור"י דהאי נתקו לעשה לא

הוי כשאר לאו הניתק לעשה שהעשה

כתוב אחר הלאו בסמוך משמע

שלתקן הלאו בא כמו לא תותירו ממנו

והנותר וגו' (שמות יב) וכמו לא תקח

האם על הבנים שלח תשלח (דברים

כב) * אלא ה"פ הכתוב נתקו לעשה

דכיון דכל הטמאים היו בכלל ולא

יטמאו את מחניהם ופרט במצורע

בפני עלמו עשה אתא להוליאו מכלל

האחרים לנתקו מן הלאו א וליתנו בעשה

אבל היכא שאינו כתוב הלאו אלא על

דבר אחד לא מנתקינן את הלאו

בעשה אלא הוי בלאו ועשה וקשה

דבעל קרי נמי לא לילקי אם נכנס

לפנים ממחילתו שהכתוב נתקו לעשה

דכתיב ויצא אל מחוץ למחנה וי"לב

דהכא בחד הרא איכא תרי עשה בדד

ישב מחוץ למחנה מושבו והאי ניתוק

עשה נראה סדלא מהני אלא במחנה

שלישית דלא גרע מוב הואיל ואיכא

לאוקמי ניתוק למחנה שלישי׳ ג ובמחנה

שכינה חייב כרת דלא גרע ממחוסר

כפורים וכן משמע בפ׳ כל הפסולים

וזבחים דל"ב:) דהאמר ואי ביאה במהלת

שמה ביאה היכי מעייל ידיה לבהונות

אידי ואידי עשה שיש בו כרת הוא

א"ל ומטונך הואיל והותר ללרעתו

הותר לקריו ואיכא למידחי דההיא

א) לקמן לה: ובכורות לג. כריתות י.], ב) לקתן לג., ג) מיר מה. סוטה כ: [תוספתא דכלים פ"א ה"ו [מוטפענו זכנים כי ני טי . ע"ש], ד') [ובחים קיו], ה') [שם], ד') [במדבר נו], ז) ובמדבר הן, ה) ולחמן פל.ו. **ט**) ורים נשחו. י) [דברים כב], **ל**) [ועי׳

תוס' שבועות ד. ד"ה מראות נגעים כו' ואם

והלת ל"עו.

הא אמר כו׳ הא אמר כו׳

תורה אור השלם ו. כָּל יְמֵי אֲשֶׁר הַנֶּגַע בּוֹ יטמא טמא הוא בדד מחוץ לַמַּחְנֶה בו: ויקראיגמו וַיִּקַח משָה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ ַבְּדְבּיִינִ אָת בְּנֵי הַשְׁבֵּע הִשְׁבִּיע אֶת בְּנֵי שראל לאמר פקד יפקד

שמות יג יט מְזָּכָר עַד נְקַבָּה חוּ אֶל מִחוּץ' למחנה תשלחום ולא למחנה השלחום ולא יַטַמְאוּ אֶת מַדְנֵיהֶם אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן בְּתוֹכָם: אֲנִי שֹׁכֵן בְּתוֹכָם:

ָּבְּלְ בָּגִיל צֵילני... בְּקוּ בִּבְּן אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִיתֶם אֶת עַצְמֹתֵי מִזֶּה אִתְּכֶם:

במדבר ה ג 4. צו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יישַׁלְחוּ מִן הַמַּחֲנֶה כָּל צְרוּעַ וְכָל זָב וְכֹל טְמֵא

גליון הש"ם

תום' ד"ה הכתוב נתקו

לעשה. אלא ה"פ הכתוב נתקו לעשה כו'. עי' חולין פ' ע"ב תום' ד"ה הנח

הגהות הגר"א [א] גמ' יאמר טמא מת ואל יאמר זב וכו' כל"ל:

מוסף תוספות

א. לגמרי לומר שאין . לוקין עליו. מוס' שאנץ. ב. דשאני . ראיצטריך לגופיה אבל. י ג. בדדמי שס, ג. בדדמי ליה מוקמינן ליה. שס. ד. הנך דלקמן. שס. ה. יתירתא.

רבינו חננאל

ואתא אביי ואתקיף אהא האתקיף אהא דריש לקיש ואהדר לדרשא דרי יוחנן והכי האמר. יוחנן והכי קאמר, . לעולם מקרא קמא ונכתוב י רחמנא איש איש כי יהיה טמא ולישתוק לנפש דכתב רחמנא למה לי. וכי תימא טמא נפש הוא דנדחה לפסח שני אבל שאר טמאים לא. והתניא יכול לא יהו עושין את השני אלא טמאי נפש ומי שהיה בדרך רחוקה, זבין ומצורעין ובועלי נדות מנין, ת"ל איש איש, ומאחר דכל טמאין עושין פסח שני השתא לנפש דכתב רחמנא למה לי. אלא הכי קאמר רחמנא איש . ידחה לתחם שני ואיז צרור . נדחין לפסח שני אלא עבד בטומאה. וצבור דעבדי בטומאה בטומאת נפש אבל בשאר טומאות לא. אמר רב חסדא מצורע

אלמה יש לך שעה שובין ומלורעין משחלהין. מן העורה וטמחי מתים נכנסים לתוכה: בטומאה. כשרוב ליבור טמאין במת עושין פסח בטומאה חבין ומצורעין שבהן נדחין: מצורע חמור מזב. לקמן [ע"ב] ונכנס יחזור ויצא ואין בו עונש אחר כמו לא יוכל לשלחה כל ימיו

מפרש חומריה: ואיזה זה כו'. בתמיה: לא יאכלו ממנו. דכי דייקיטן וקשה לר"י דאם כן ה"ל לאיתויי רישיה דקרא בספרים ועוד הקשה איש נדחה ואין ליבור נדחין בטמא נפש הוא דדייקינן גבי איש כי יהיה טמחי לח כתיב אלח לנפש ובדידה דייקינן איש ולא ליבור אלמא מהתם יליף דאי מוישלחו" כדר"ל זב נמי לישתרי: אלא לעולם מקרא קמא. וכדדייקינן איש נדחה ואין ליבור נדחין ודקשיא לך אימא ניבור כלל לא א״כ דדיוקא דממעטינן ליבור מהאי דינא לחומרא ממעטינן למאי הילכתא כתב לנפש למעוטי זבין ומלורעין לכתוב טומאה סתם דנשמע דבכל טומאות יחיד נדחה לשני וליבור לית להו תקנתא דע"כ לנפש למעוטי זבין ומלורעין אתא ולאחמורי עלייהו ואי לגבי ליבור לא מחמירו עלייהו ולמימר דבטומאת מת הוא דאין ליבור נדחין אלא עושין פסחיהן בטומאה אבל בטומאת זיבה ולרעת אפילו ליבור נמי נדחין לגבי מאן מחמיר עלייהו וכ״ת לגבי יחיד מחמיר עלייהו וקאמר טמא נפש הוא דאית ליה משלומין לשני אבל זב ומלורע אפיי נטהר בשני לית לי' תקנתא בתשלומין והתניא יכול לא יהו חייבין לפסח שני אלא טמא נפש כו׳: ת"ל איש איש. כי יהיה טמא משמע כל טומאה מדלא כתיב לנפש ברישא א"נ איש כי יגע במת ש"מ למידרשי" באנפיה נפשיה הוא לנפש למה לי אלא ע"כ מיעוטא דליבור לאקולי אתא ולמימרא דאין נדחין אלא עושין בטומאה ומש"ה כתיב לנפש למימר דבטומאת מת הוא דאקיל עלייהו אבל זיבה ולרטה לא: לפנים ממחילמו. מחיצה שנאסר ליכנס בה דהיינו לפני׳ מחומת כל ערי ישראל כדאמר להמו מצורע משתלח חוץ למחנה ישראל: פטור. ממלקות דלא יטמאו את מחניהם: נחקו לעשה. ואע"ג דלאו יהו זבין וממאי מתים משתלחין למחנה בתר לאו כתיב ע"כ לנתוקי לאוי אתא אחת תלמוד לומר יולא ישמאו את מחניהם דקי"לי לאו שניתק לעשה אין לוקין ס יליתן מחנה לזה ומחנה לזה דברי רבי יהודה עליו דאי לאטעוניה עשה ול"ת הא כתב ביה עשה אחרינא וישלחו מן ר"ש אומר אינו צריך הרי הוא אומר ⁴וישלחו המחנה אבל זבין וטמאי מחים לא מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל ממא לנפש נתקו לעשה ואע"ג דעשה יתירי כתיבי כל חד וחד למילתיה מדריש בחפריש) ועוד דבהאי כחיב כל ימי אשר הנגע בו וגו' משמע כל ימיו

אלא יש לך שעה שזבין ומצורעין משתלחין ואין ממאי מתים משתלחין ואיזה זה פסח הבא במומאה אמר אביי אי הכי לימא נמי יאמר זב וממאי מתים ואל יאמר מצורע ואני אומר זב משתלח מצורע לא כ"ש אלא יש לד שעה שמצורעין משתלחין ואין זבין וממאי מתים משתלחין ואיזה זה פסח הכא במומאה וכי תימא הכי נמי והתגן פסח הבא בשומאה לא יאכלו ממנו זכים וזכות נדות ויולדות ואם אכלו פטורין אלא אמר אביי לעולם מקרא קמא אם כן ניכתוב רחמנא איש איש כי יהיה ממא לנפש למה לי וכי תימא האי לנפש להכי הוא דאתא הטמא מת הוא דנדחה לפסח שני אבל שאר ממאין לא יוהתניא יכול לא יהו עושין פסח שני אלא ממאי מתים ושהיה בדרך החוקה זבין ומצורעין ובועלי נדות מניין ת"ל איש איש לנפש דכתב רחמנא למה לי אלא הכי קאמר איש נרחה לפסח שני ואין ציבור נרחה לפסח שני אלא עבדי במומאה "וכי עבדי ציבור במומאה בממא מת אבל שאר מומאו' לא עבדי אמר רב חסדא מצורע שנכנס לפנים ממחיצתו פמור שנאמר יבדד ישב מחוץ למחנה מושבו בדד ישב לבדו ישב מחוץ למחנה מושבו הכתוב נתקו לעשה איתיביה במצורע שנכנם לפנים ממחיצתו בארבעים זבין וזבות שנכנסו לפנים ממחיצתן בארבעים שנוממא מת מותר ליכנם למחנה לויה ולא ממא מת בלבד אמרו אלא אפילו מת עצמו שנאמר יויקח משה את עצמות יוסף עמו עמו במחיצתו תנאי היא דתניא בדד ישב לבדו סישב שלא יהו ממאין אחרים יושבין עמו יכול

כרבי יהודה דלא חשיב ליה לקמן ניתוק לעשה: זבין ובועלי נדות שנכנסו כו'. ריב"א לא גרס ובועלי נדות בהדי זבין דהא אמרינן לקמן בועל נדה כטמה מת למחנות ובתוספתה ליתיה: מאי חומרא דוב שכן מומאה יוצאה מגופו. ה״ה דהוה מלי למימר ד שכן מטמא משכב ומושב וכלי חרס בהיסט כדלקמן אלא ניחא ליה למינקט חומרי ה דלא מצי למימר להו בסמוך גבי חומר בזב מבמלורע:

ואן יאמר ממאי מת ואל יאמר ממאי זב ואני אומר ממאי מתים משתלחין זבין לא כ"ש למה נאמר זב ליתן לו מחנה שניה ויאמר זב ואל יאמר מצורע ואני אומר זבין משתלחין מצורעין לא כל שכן למה נאמר מצורע ליתן לו מחנה שלישית כשהוא אומר בדד ישב הכתוב נתקו לעשה מאי חומריה דזב מממא מת שכן מומאה יוצאה עליו מגופו אדרבה ממא מת חמור שכן מעון הואה שלישי ושביעי אמר קרא ממא וכל ממא לרבות ממא שרץ וזב חמור מממא שרץ ומאי חומריה כדאמרן אדרבה שרץ חמור שכן מטמא באוגם אמרי

והחזר קאי ומנתקינא ליה ללאוי: זב מחילתו הר הבית דאסור ליכנס במחנה לויה כדלקמן שכל הטמאין אין משתלחין אלא מן העזרה לבדה חוץ מזב ובעל קרי שמשתלחין אף מהר הבית ומצורע משתלח אף ממחנה ישראל דהיינו כל העיר: **מחנה לויה.** כל הר הבית חוץ לחומת העזרה: **עמו.** ומשה לוי היה: **חנאי** היא. דאיכא תנא דלא מייתי ליה קרא לעשה אלא ליתן לו מחנה שלישים: שלא יהו טמאין אחרים יושבין עמו. כגון זבין וטמאי מחים. למדנו לשלוחו של מצורע שהוא חמור מכולן: יכול יהו ובין וטמאי מסים משסלחין למחנה אחת ס"ל ולא יטמאו את מחניהם כן מחנה לוה ומחנה נוה. מדלא כתיב מחנה משמע מחנה לכל אחד ואחד והתם תרתי מחנות כתיבי וישלחו מן המחנה מחוץ למחנה תשלחום והאי מחוץ למחנה דמצורע ליתן לו מחנה שלישית: אינו צריך. האי מחוץ למחנה ליתן לו מחנה שלישית להוציאו דכולהו מהתם נפקי דע"כ כולן חמורים זה מזה בטומאותיהן דאי כולהו שוו לענין מחנות לכתוב שילוח בקל ואנא ידענא כל שכן דחמור בעי שילוח ומדכתבינהו כולהו ש"מ שילוחו של זה לא כשילוחו של זה: זב לא כ"ש. לקמיה פריך מאי חומריה דוב מטמא מח: לרבום טמא שרץ. לשילוח והוא הדין לנוגע בנבילה וכל טמאי מגע וכיון דכתב רבוייא לטמאי מגע לא אינטריך למיכתב זב דחמור מטמא שרץ שהרי טומאה יוצאה עליו מגופו: זב אינו מטמא מחמת אונס אם ראה מחמת מאכל ומשתה או חולי או הפיצה כדאמר במסכת ידה בפרק בנות כוחים (לה.) מבשרו [ויקרא טון ולא מחמת אונסו. ומשנינן כי האי גוונא זב טמויי נמי מטמא כגון טומאח טמאי שרץ שאינו אלא טומאח ערב:

מכחלות זה תחוה ישראל (סוטה כ:). מחניהם. שני מחנות משמע, אחת לכל זב ואחת לכל טמא נפש

(זבחים קיז.).

רבינו חננאל (המשר) מותר להכניסו במחנה לויה, שנאמר ויקח משה

את עצמות יוסף עמו עמו במחיצתו, קתני מיהא מצורע שנכנס לפנים ממחיצתו בארבעים והיכי פטר ליה רב חסדא. ושנינן תנאי היא ורב חסדא דאמר תנאי היא ורב חסדא דאמר כר׳ שמעון. דתניא בדד ישב מחוץ למחנה לבדו ישב שלא יהו טמאין אחרים יושבין עמו. יכול יהו זבין וטמאי משתלחין מן המחנה אחת ח״ל ולא יוזמאו ומחנה לזה דברי ר' יהודה. ר"ש אומר אינו צריך הרי הוא אומר וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב טמא נפש ואל יאמר זב ואני אומר טמא מת משתלח זב לא כל שכז מה משוניו זב ליתן לו מחנה שניה, יאמר זב ואל יאמר מצורע ואוי אומר זר מה ת"ל מצורע ליתן לו מחנה שלישית כשהוא אומר בדד ישב הכתוב נתקו לעשה. מאי חומריה לא כל שכן מכלל שהזב . חמור מטמא מת מאי חומריה, שכן הזב טומאה יוצאה עליו מגופו. אדרבה טמא מת חמור שטעון הזאה שלישי ושביעי. ודחינן מוכל ישבי. דכתיב בטמא מת מרבינן טמא שרץ דלא כתיב ביה בהדיה להיות טעוז שילוח

31 יש לומר שטומאת שרץ חמור שמטמא אפי׳ אם נפל עליו השרץ באונס, מה שאין כן בוב שהוב אינו מטמא באונס, דתנן בשבעה דרכים בודקין את הוב וכו׳ ואם נמצא עליו אונס אינו טמא מאותה הראייה שבאונס.

לעשה וכתב בו בדד ישב מחוץ למחנה מושבו נתקו לעשה לומר שאינו לוקה. ומותבינו עליה מצורע שנכנס לפנים ממחיצתו בארבעים. וכז זבים וטמאי מתים שנכנסו לפנים ממחיצתז בארבעים וטמא מת מותר להכנס במחנה לויה ואפילו מת עצמו

בבדד ישב קאי דאם עבר ונכנס

יחזור וילא ואין בו עונש אחר

כדרשינן כל ימיוי דאונס את הנערה במס' מכות (דף טו.) כל ימיו בעמוד